

Çifte Standartlar ve Yerinden Edilme Hikayesi

İsrail-Filistin çatışması, tarihsel ironiler ve çağdaş adaletsizliklerle dolu, köklü bir mücadele olup, şiddet ve yerinden edilme döngüsünü sürdürmektedir. Bu makale dört temel temayı incelemektedir: Filistin'in Nazi zulmünden kaçan Yahudi göçmenlere sığınak sağlama konusundaki tarihsel rolü, yalnızca kendilerinin yerinden edilmesiyle sonuçlanması; Siyonist paramiliter grupların ve daha sonra İsrail'in terörizm kullanımı ve başkalarını terörist olarak etiketlemesi; İsrail'in kuruluşunu mümkün kılan ancak şimdi Filistinlilere karşı ihlal edilen insan hakları normları; ve 1947 BM Bölünme Planı'nın adaletsizliği ve ardından İsrail'in yasadışı genişlemesi. Bu temalar, Filistinlilerin haklarını sürekli olarak baltalayan, çifte standartlar, ahlaki çelişkiler ve yasal ihlallerin bir modelini ortaya koymakta ve adil bir çözüm ihtiyacını vurgulamaktadır.

Filistin Sığınak Olarak, Şimdi Yerinden Edilmiş

1930'lar ve 1940'larda Nazi Almanyası, Yahudileri Nürnberg Yasaları (1935) ile vatandaşlıktan çıkararak ve 1938 Anschluss'tan sonra zulmü artırarak sınır dışı etti. Franklin D. Roosevelt tarafından başlatılan Temmuz 1938 Évian Konferansı, sığınma sağlamada başarısız oldu: 32 ülke katıldı, ancak yalnızca Dominik Cumhuriyeti ve Kosta Rika önemli sayılarda (sırasıyla 100.000 ve 200 aile) kabul etmeyi teklif etti, ABD ve İngiltere ise kotaları artırmayı reddetti. Çok az seçenekle, birçok Yahudi İngiliz Mandası altındaki Filistin'e yöneldi; burada Balfour Deklarasyonu (1917) göçü kolaylaştırdı. 1933-1939 yılları arasında 120.000'den fazla Yahudi geldi ve 1947'ye kadar Yahudi nüfusu %33'e (1,9 milyonda 600.000) ulaştı. Bu bağlamda, Filistin, dünyanın büyük bir kısmı Yahudilere kapılarını kapattığında onları kabul etti ve kurtardı.

Bugün, bu tarih, "hiçbir ülke Filistinlileri almak istemiyor" şeklindeki Siyonist anlatıyla tersine çevrilmiştir. 7 Ekim 2023 Hamas saldırısından ve İsrail'in Gazze'deki misilleme kampanyasından bu yana, BM tahminlerine göre 1,9 milyon Filistinli (2,1 milyondan) yerinden edildi. İnsan Hakları İzleme Örgütü (HRW), bu eylemleri Cenevre Sözleşmeleri kapsamında bir savaş suçu olan zorla yer değiştirme olarak belgelemektedir; tahliye emirleri, güvenli bölgelere saldırılar ve Gazze'deki konutların %70'inin yıkılması bunlara dahildir. İsrailli yetkililer, örneğin Maliye Bakanı Bezalel Smotrich, Gazzeliler için "gönüllü göç" önerdi ve bu yer değiştirmenin çatışmayı çözeceğini ima etti. Bu anlatı, Ürdün, Şili ve Almanya gibi ülkelerde yaşayan 6 milyonluk Filistin diasporasını ve İsrail'in Gazze sınırları (örneğin Refah geçişi) üzerindeki ablukası ve kontrolünün Filistinlilerin ayrılmasını engellediğini, uluslararası isteksizlik eksikliği olmadığını görmezden geliyor. İroni açıktır: Kısmen Filistin'de sığınak bulan mülteciler tarafından inşa edilen İsrail, şimdi Filistinlileri zorla yerinden ederken kimsenin onları almayacağını iddia ederek, uluslararası hukuk

uyarınca vatanlarında kalma haklarını (Evrensel İnsan Hakları Beyannamesi, Madde 13) ihlal etmektedir.

Terörizmin Sürekliliği

Siyonist paramiliter gruplar Irgun ve Lehi, İngiliz Mandası sırasında bugün terörizm olarak sınıflandırılacak taktikler kullanarak İngilizleri kovmayı ve bir Yahudi devleti kurmayı amaçladı. Menachem Begin liderliğindeki Irgun, 1946'da King David Otel'i bombaladı ve 91 kişiyi öldürdü (41 Arap, 28 İngiliz, 17 Yahudi). 1948'de Irgun ve Lehi tarafından gerçekleştirilen Deir Yassin katliamı, 100'den fazla Filistinli köylüyü öldürerek kitlesel kaçışa yol açtı ve Nakba'yı yoğunlaştırdı. Diğer eylemler arasında 1947'de İngiliz çavuşlar Clifford Martin ve Mervyn Paice'in asılması, Arap pazarlarına bombalı saldırılar ve 1946'da Roma'daki İngiliz Büyükelçiliği'nin bombalanması gibi uluslararası saldırılar yer aldı. Lehi, 1944'te Lord Moyne'u ve 1948'de BM arabulucusu Folke Bernadotte'u öldürdü; ikincisi muhtemelen İsrail devletinin katılımıyla gerçekleşti. Bu eylemler — sivilleri hedef alma, korku salma ve siyasi hedefler peşinde koşma — modern terörizm tanımlarına uyar (BM Genel Kurulu Kararı 49/60, 1994). MI5 tarafından başına £10.000 ödül konulan Begin, daha sonra İsrail'in Başbakanı (1977–1983) oldu ve bugün Benjamin Netanyahu'nun liderlik ettiği Likud partisini kurdu.

İsrail, o zamandan beri bu şiddeti yansıtan eylemlerde bulundu, genellikle kendini savunma olarak çerçevelendi, ancak terörizm veya uluslararası hukuk ihlali olarak eleştirildi. 2006'da İsrail, Beyrut'taki Rafic Hariri Uluslararası Havalimanı'nı bombaladı, sivil altyapıyı hedef aldı ve binlerce kişiyi mahsur bıraktı; bu, HRW tarafından askeri gereklilik eksikliği nedeniyle kınandı. 1973'te İsrail, Libyan Arab Airlines'ın 114 sefer sayılı uçuşunu düşürdü ve 113 kişiden 108'ini öldürdü; bu eylem Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO) tarafından yasadışı bulundu. İsrail, 2001-2002'de Gazze'deki Yasser Arafat Uluslararası Havalimanı'nı da yok etti; bu, 2007 ablukası altında Filistinlilerin hareketine yönelik daha geniş kısıtlamaları sembolize ediyor. Ancak İsrail, Hamas liderlerini terörist olarak etiketliyor ve onları suikastlarla hedef alıyor — örneğin, Temmuz 2024'te Tahran'da İsmail Haniyeh ve Ekim 2024'te Refah'ta Yahya Sinwar — kendi tarihini görmezden geliyor. ABD ve AB tarafından terörist grup olarak tanımlanan Hamas, İsrailli sivillere saldırdı, ancak Gazze'deki siyasi rolü ve söylemdeki değişiklikler (örneğin, 2017 tüzüğü) göz ardı edilerek Begin'in elde ettiği meşruiyetten mahrum bırakılıyor. Bu çifte standart — Siyonist ve İsrail şiddetini mazur görürken Filistin direnişini kınamak — çatışmanın döngüsünü sürdürüyor.

İnsan Hakları: İsrail'i Mümkün Kılıyor, Filistinlilere Karşı İhlal Ediyor

İngiliz Mandası sırasında İngilizleri kısıtlayan insan hakları normları İsrail'in kuruluşunu mümkün kıldı, ancak aynı normlar şimdi Filistinlilere karşı ihlal ediliyor. İngiliz Mandası, Britanya'ya "Filistin'deki tüm sakinlerin sivil ve dini haklarını koruma" görevini verdi ve bu, erken insan hakları ilkelerini yansıtıyordu. Irgun ve Lehi'nin isyanıyla karşı karşıya kalan İngiliz tepkisi ölçülüydü: Köpekbalığı Operasyonu (1946) tutuklamalar ve sokağa çıkma yasaklarını içeriyordu ve yakalanan militanlar Eritre, Kenya ve Kıbrıs'taki kamplara sürüldü,

kitlesel yıkımdan kaçınıldı. İkinci Dünya Savaşı sonrası yorgunluk, uluslararası baskı (özellikle Holokost sonrası ABD'den) ve ortaya çıkan insan hakları normları orantısız güç kullanımını sınırladı. Gazze'deki İsrail'inkine benzer daha vahşi bir tepki, Siyonist hareketi ezebilir ve 1948'de İsrail'in kurulmasını engelleyebilirdi.

Bugün İsrail, Filistinlilere muamelesinde bu normları ihlal ediyor. Ekim 2023'ten bu yana İsrail'in Gazze'deki kampanyası 1,9 milyon insanı yerinden etti, 43.000'den fazla kişiyi öldürdü ve konutların %70'ini yok etti; HRW bu eylemleri savaş suçu olarak tanımlıyor. 2007 ablukası, Dördüncü Cenevre Sözleşmesi'nin 33. maddesi uyarınca yasaklanan toplu cezalandırma oluşturuyor ve temel ihtiyaçlara erişimi kısıtlıyor. Üçüncü ülkelerde hedefli suikastlar, örneğin İran'da Haniyeh'in öldürülmesi, egemenliği ihlal ediyor ve uluslararası insan hakları hukuku uyarınca yargısız infaz endişelerini doğuruyor. İroni derin: 1940'larda Yahudi nüfusu koruyan normlar şimdi göz ardı ediliyor, çünkü İsrail'in eylemleri Filistinlilerin yaşam, hareket ve kendi kaderini tayin haklarını baltalıyor.

Adaletsiz Bölünme, Yasadışı Genişleme

1947 BM Bölünme Planı (Karar 181) doğası gereği adaletsizdi; mandat altındaki Filistin'in %56'sını (14.100 km²) toprağın %7'sine sahip olan azınlık bir nüfusa (%33, 600.000 kişi) Yahudi devletine ayırırken, Arap çoğunluğu (%67, 1,3 milyon) %43'ünü (11.500 km²) aldı. Kudüs uluslararası bir şehir olacaktı. Yahudi liderlik planı devlet olma yolunda bir adım olarak kabul ederken, Arap liderlik kendi kaderini tayin hakkını ihlal ettiğini savunarak reddetti. Ardından gelen 1947-1948 iç savaşı ve 1948 Arap-İsrail Savaşı, İsrail'in Filistin'in %78'ine (20.770 km²) genişlemesine yol açtı ve 750.000 Filistinliyi yerinden etti (Nakba); Deir Yassin gibi katliamlar göçü körükledi.

Bu %56 İsrail için yeterli değildi ve o zamandan beri işgal, yerleşimler ve ilhak yoluyla yasadışı bir şekilde genişledi. 1967 Altı Gün Savaşı, İsrail'in Batı Şeria, Gazze, Doğu Kudüs ve Golan Tepeleri'ni işgal etmesine yol açtı. 2024 Uluslararası Adalet Divanı (ICJ) Danışma Görüşü, bu işgali yasadışı ilan ederek, Batı Şeria ve Doğu Kudüs'te 700.000'den fazla yerleşimci yoluyla Filistinlilerin kendi kaderini tayin hakkının ihlal edildiğini belirtti; bu, Dördüncü Cenevre Sözleşmesi'nin 49. maddesi uyarınca yasadışıdır. Filistinliler, Şeyh Cerrah'ta olduğu gibi yerleşimcilere yer açmak için rutin tahliyelerle karşı karşıya. İsrail'in 1980'de Doğu Kudüs'ü "bölünmez başkenti" olarak ilhak etmesi yasadışıdır; bu, BM Kararı A/RES/ES-10/24 (2024) ile yeniden teyit edilmiş olup, aynı zamanda yerleşimleri ve ayırım duvarını da kınamaktadır. Bu eylemler İsrail'in kontrolünü pekiştiriyor, "geri döndürülemez etkiler" yaratarak ilhaka eşdeğer oluyor, Filistinlileri daha fazla yerinden ediyor ve bölünme planındaki adalet ilkelerine aykırı düşüyor.

Sonuç

İsrail-Filistin çatışması, derin çifte standartları ortaya koyan tarihsel ironiler ve çağdaş adaletsizliklerle işaretlenmiştir. Filistin, dünya onları reddettiğinde Yahudi göçmenlere sığınak sağladı, ancak şimdi İsrail Filistinlileri yerinden ederken kimsenin onları almayacağını iddia ediyor ve kendi rolünü görmezden geliyor. Siyonist paramiliter gruplar bir devlet kurmak için terörizm kullandı ve İsrail daha sonra benzer eylemlerde bulundu —

havalimanlarını bombaladı, uçakları düşürdü — Hamas'ı terörist olarak etiketlerken Begin'in kendi terörist geçmişini görmezden geldi. İsrail'in kuruluşunu mümkün kılan insan hakları normları şimdi Filistinlilere karşı ihlal ediliyor; Gazze'deki zorla yer değiştirme ve abluka bunun kanıtıdır. 1947'deki adaletsiz bölünme, ardından İsrail'in yerleşimler ve ilhak yoluyla yasadışı genişlemesi, bu yerinden etme modelini sürdürüyor, uluslararası hukuku ve Filistinlilerin haklarını ihlal ediyor. Bu çelişkiler, Filistinlilerin kendi kaderini tayin hakkına saygı duyan, bu çatışmanın özündeki tarihsel ve çağdaş adaletsizlikleri ele alan bir çözüm ve hesap verebilirlik için acil ihtiyacı vurgulamaktadır.